

ШИВЭЭГОВЬ СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН 2017 ОНЫ НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
доорх хаягаар харилцана уу:

Тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа
Утас: 70543156
Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn

Аудитын менежер Г.Наранбаяр
Утас: 70543179
Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn

Хаяг:
Сүмбэр сум, 3 дугаар баг, Нутгийн
удирдлагын ордон 2 дугаар давхар

Аудитын тайлан

АГУУЛГА

ХУУДАС

- Аудитын гэрчилгээ
- Менежментийн захидал
- Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн жагсаалт 3

Нэг. Ерөнхий зүйл

Аудит хийсэн үндэслэл, хугацаа.....4

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ.....4

Аудитын арга зүй.....4

ТТЗ-ийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэхэд
баримталсан бодлого, аргачлал.....4

Хоёр. Санхүүгийн дотоод хяналт 5

Гурав. Шилэн дансны мэдээлэл.....6

Дөрөв. Материаллаг байдлыг тодорхойлох.....6

Тав. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар.....6

Зургаа. Мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал

6.1. Мөнгөн хөрөнгийн бүтцийн талаар 7

6.2. Арилжааны банкин дахь орон нутгийн харилцах
дансны талаар 7

6.3 Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн
тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалт,
бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудлын талаар.....8

Долоо. Авлагын бүртгэл, тайлагнал

7.1. Авлагын бүтцийн талаар.....8

7.2. Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн
тайлангийн аудитаар авлагын бүртгэл, тайлагналтай
холбоотой гарсан зөрчлийн талаар.....9

Найм. Бараа материалын бүртгэл, тайлагнал

8.1 Бараа материалын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар 9

Ес. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал

9.1. Үндсэн хөрөнгийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, тайлагналын талаар.....11

9.2 Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн
тайланд хийсэн аудитаар үндсэн хөрөнгийн бүртгэл
тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар 12

Арав. Өр төлбөрийн бүртгэл тайлагналын талаар	
10.1. Өр төлбөрийн бүтцийн талаар	12
10.2. Өр, төлбөрийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар	13
Арван нэг. Орлогын бүртгэл тайлагнал	14
11.1 Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар	14
11.2 Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн орлогын талаар.....	14
11.3 Бусад эх үүсвэрийн талаар.....	15
Арван хоёр. Зардлын бүртгэл, тайлагнал.....	18
12.1 Зардлын бүтцийн талаар	186
12.2 Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл,тайлагналтай холбоотой зөрчлүүдийн талаар.....	19
Арван гурав. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар	19
Арван дөрөв: Хуримтлагдсан үр дүнгийн талаар.....	20
Арван тав: Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл	20
Арван зургаа: Өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	20
Арван долоо. Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд өгсөн санал, дүгнэлт.....	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
УИХ	Улсын Их Хурал
СЯ	Сангийн яам
ААН	Аж ахуйн нэгж
ААНБ	Аж ахуйн нэгж байгууллага
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
АИТХ	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл
НББОУС	Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
УСНББОУС	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн ОУС
ОН	Орон нутаг
ХО	Хөрөнгө оруулалт
ОНХО	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОННСТ	Орон нутгийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан
СНТ	Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТЭЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
АМНАТ	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр
АТБӨЯХ	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгсэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ХХААГ	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ХЭДС	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
МХС	Мал хамгаалах сан
БХС	Байгаль хамгаалах сан
ЖМС	Жижиг мөнгөн сан

Нэг. Ерөнхий зүйл

Аудит хийсэн үндэслэл, хугацаа

Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-т заасан аймгийн Аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд /ГСА-2018/02-СТА-ТТЗ/ аудит хийлээ.

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт болон бусад шаардлагын дагуу бэлтгэж, ажил гүйлгээ нь түүнийг зохицуулж буй хууль, тогтоомжийн хүрээнд хийгдэж, үнэн шударга илэрхийлэгдсэн эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаагаар хууль тогтоох байгууллагыг хангахад энэхүү аудитын зорилт чиглэгдлээ.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд иж бүрэн бөгөөд үнэн зөв болохыг тодорхойлсон батламж мэдэгдэл, тайлбар, нэмэлт тодруулгыг бүрэн ирүүлсэн бөгөөд эдгээр мэдээллийг Аудитын олон улсын стандартын дагуу сорьж шалгах нь аудитын зорилт болно.

Төсвийн тухай болон Төрийн аудитын тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсөвт байгууллага болон тусгай шилжүүлгийн байгууллагууд, төсөл сангуудын нийт 10 тайланг хамруулан нэгтгэсэн тайланг аудитласан болно. Үүнд:

- Орон нутгийн төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлан 2
- Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлан 4
- Төсөл, сангуудын санхүүгийн тайлан 4

Аудитын арга зүй

Орон нутгийн төсвийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй баталгаа олж авахын тулд санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд баримталсан бодлого, зарчмыг үнэлж, хяналтын сорил, шинжилгээний горим болон нарийвчилсан сорил хийж, ихээхэн дүнтэй ажил гүйлгээ, тооцооллыг давтан шалгаж, санхүүгийн тайлан, түүний тодруулгад үнэлгээ өгөв.

Ингэхдээ санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлийг үндсэн шалгуур болголоо.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны 2017 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэхэд баримталсан бодлого, аргачлал

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ УСНББОУС-д заасан зарчим, Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэж гаргах аргачлал”-ыг баримтлан, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1, 6.1 дэх заалтуудын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн тохируулсан аккруэл суурийг хэрэглэж, Монгол Улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр илэрхийлж гаргасан байна.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дараах бүрэлдэхүүнтэй байна. Үүнд:

А. Үндсэн тайлан:	Б. Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	В. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн тайлбар, тодруулга
ОН-ийн санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн байдлын тайлан	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал, өр, авлагын тодруулга тайлан байгууллагын төрлөөр
ОН-ийн санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	
ОН-ийн мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх мөнгөн гүйлгээний тайлан	
ОН-ийн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	

Дээрх тайлангуудаас Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тэмдэглэл бэлтгэх аргачлал”-ын дагуу “Э-тайлан” програмаар бэлтгэн гаргажээ.

Харин байгууллагын төрлөөрх тайланд сумдын сангийн дансдыг төсөвт байгууллагын хэсэгт нэгтгэн тайлагнасан бөгөөд энэ нь уг сангуудад төсөв батлагдаж байгаа гэсэн шалтгаанаар Сангийн яамнаас дээрх тохиргоо хийгдсэн байна.

Хоёр. Санхүүгийн дотоод хяналт

Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, дотоод аудитыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий “Санхүүгийн хяналт, аудитын алба”-наас Шивээговь сумын 3 дугаар цэцэрлэгт төлөвлөгөөт шалгалт хийж, шалгалтаар 16,375.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн байна.

Шивээговь сумын Санхүүгийн албанаас нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах, давтан гаргахгүй

байхад анхаарч ажиллахын зэрэгцээ тус сумын төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналтыг сайжруулж ажиллах шаардлагатай байна.

Гурав. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг тус сумын ТТЗ-ийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэгтгэсэн төсвийн болон төсөл сангийн нийт 10 байгууллагыг хамруулан Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсан дахь бие даасан цэсийг шалгахад нийт 1,477 мэдээлэл байршуулахаас хугацаа болоогүй 20 мэдээлэл байгаа бөгөөд түүвэрт хамрагдсан төсөвт байгууллага, төсөл сангийн 4 цэсэнд нийт оруулсан мэдээллийн 0.5% буюу 7 мэдээлэл дутуу, 16.3% буюу 237 мэдээллийн хугацааг хоцроосон байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, 4.1.3 дахь заалтуудыг зөрчсөн байна.

Цаашид “Шилэн дансны тухай” хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж, хяналтыг сайжруулах шаардлагатай байна.

Дөрөв. Материаллаг байдлыг тодорхойлох

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонголоо.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал болох 2,695,584.2 мянган төгрөгийн 1.5% буюу 40,433.8 мянган төгрөгөөр тооцов..

Тав. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд орон нутгийн төсөвт байгууллага 2, тусгай шилжүүлгийн байгууллага 4, төрийн сан, төсөл, сангуудын 4 нийт 10 байгууллагын тайланг хамрууллаа.

Орон нутгийн төсвийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан иж бүрэн бөгөөд үнэн зөв болохыг тодорхойлсон батламж мэдэгдэл, тайлбар, нэмэлт тодруулгыг хавсаргаж ирүүлсэн байна.

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг ирүүлэхээр заасан боловч 2018 оны 03 дугаар сарын 13-ны 2/181 дугаартай албан бичгээр хуулийн хугацааг 8 хоногоор хоцроож тайлангаа ирүүлсэн байна.

Зургаа. Мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал

6.1 Мөнгөн хөрөнгийн бүтцийн талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгөд дараах зүйлсийг бүртгэж тайлагнасан байна. Үүнд:

- Орон нутгийн төрийн сангийн дансны үлдэгдэл, төсөл сангийн үлдэгдэл
- Орон нутгийн төрийн сангийн дансны үлдэгдэл, арилжааны банкуудад байршдаг зарим төсвийн байгууллагын нярвын данс, харилцах дансдын үлдэгдэл

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 2016 оны эцэст 31,195.3 мянган төгрөг байсан ба тайлант оны эцэст 54,209.0 мянган төгрөг болж 73.8% буюу 23,013.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Мөнгөн хөрөнгийн нийт үлдэгдэл төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршиж байна.

Орон нутгийн төсвийн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн 2017 оны үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Кассад байгаа бэлэн мөнгө	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	
				Арилжааны банк	Төрийн сангийн нэгдсэн данс
Кассад байгаа бэлэн мөнгө					
Төгрөг/ЖМС					
Касс					
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	31,195.34	54,209.06	-	-	54,209.06
Төгрөг	31,195.34	54,209.06		-	54,209.06
Гадаад валют					
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө					
Нийт мөнгөн хөрөнгийн дүн	31,195.34	54,209.06			54,209.06
Үүнээс байгууллагын төрлөөр харуулбал:					
Төрийн сан	17,047.00	16,224.93			
Төсөвт байгууллагууд	7,465.84	31,301.62			
ОНӨҮГ		-			
Төсөл, сангууд	6,682.50	6,682.50			

Хүснэгтээс харахад: Төсөвт байгууллагуудын тайлант оны мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл нь өмнөх оноос 23,835.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, төрийн сан дахь дансдын үлдэгдэл 822.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

6.2 Арилжааны банкин дахь орон нутгийн харилцах дансны талаар

Төсвийн тухай хуулийн дагуу 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар арилжааны банкин дахь мөнгөн хөрөнгийн харилцах дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад тус сумын орон нутгийн орлогын дансууд үлдэгдэлгүй байна.

6.3. “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудлын талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал, зарцуулалттай холбоотой нийт **678,550.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад алдаа, зөрчлийг бүрэн залруулж, зөрчил дутагдлыг давтан гаргахгүй байх тухай зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөрчил дутагдал нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Нэгтгэлд хамрагдсан байгууллагуудад орон нутгийн төсвийн санхүүжилтийг улсын төсвийн санхүүжилтээр бүртгэж тайлагнасан нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой алдаа зөрчлүүд гарсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Долоо. Авлагын бүртгэл, тайлагнал

7.1 Авлагын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд авлагын эхний үлдэгдэл 175,513.4 мянган төгрөг байсан бол тайлант онд 1.3% буюу 2,270.7 мянган төгрөгөөр буурч, оны эцэст 173,242.6 мянган төгрөгийн авлагатай тайлагнагдсан байна.

Нийт авлагын үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

(мянган төгрөгөөр)

Дансны нэр, төрөл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувиар
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	30,93		- 30,93	-100,00
Байгууллагаас авах авлага	653,49	475,26	- 178,23	- 27,27
Хувь хүмүүсээс авах авлага	174 828,95	172 767,38	-2 061,57	- 1,18
НИЙТ ДҮН	175 513,37	173 242,64	-2 270,73	-128,45

Хүснэгтээс харахад: Нийт авлагын 0.3%-ийг байгууллагаас авах авлага, 99.7%-ийг хувь хүмүүсээс авах авлага эзлэж байна.

Хувь хүмүүсээс авах авлагын эцсийн үлдэгдэл эхний үлдэгдлээс 1.1% буюу 2,061.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, бусад авлага 27.2-100.0%-иар буурсан байна.

Авлагыг байгууллагын төрлөөр нь дараах хүснэгтээр харуулбал:

(мянган төгрөгөөр)						
Д/д	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувиар	Нийт үлдэгдэлд эзлэх хувь
1	3-р сургууль	392.40	392.40	-	-	0.23
2	3-р цэцэрлэг	35.89		- 35.89	- 100.00	-
3	Мал хамгаалах сан		2,541.00	2,541.00	100.00	1.47
4	Соёлын төв	30.93		- 30.93	- 100.00	-
5	Сум хөгжүүлэх сан	173,960.85	170,226.38	- 3,734.47	- 2.15	98.26
6	Сумын ИТХ		49.76	49.76	100.00	0.03
7	Сумын ЗДТГ	225.20		- 225.20	- 100.00	-
8	Эрүүл мэндийн төв	868.10	33.10	- 835.00	- 96.19	0.02
НИЙТ ДҮН		175,513.37	173,242.64	-2270.73	- 1.29	100.00

Хүснэгтээс харахад: Тус сумын ЗДТГ, 3 дугаар цэцэрлэг, Соёлын төв авлагыг тус тус 100% барагдуулсан бол ЗДТГ, Эрүүл мэндийн төв, Сум хөгжүүлэх сангийн авлага 2.1-96.2%-иар буюу 225.2-3,734.5 мянган төгрөгөөр буурч, Шивээговь сумын ИТХ, Мал хамгаалах сангийн авлага нийт 2,590.85 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Мөн нийт 170,618.8 мянган төгрөгийн авлага нь 91-ээс дээш хоногийн насжилттай байгаа бөгөөд нийт авлагын 1.47%-ийг Мал хамгаалах сан, 98.26%-ийг Сум хөгжүүлэх сан, 0.2%-ийг 3 дугаар сургууль, 0.3%-ийг Шивээговь сумын ИТХ-ын авлагын үлдэгдэл тус тус эзэлж байна.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд урьдчилж гарсан зардал дансны эхний үлдэгдэл 5,747.3 мянган төгрөг байсан бол тайлант онд 152.6% буюу 8,770.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, оны эцэст 14,517.4 мянган төгрөгийн эцсийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна. Үүний 96.2% нь 3 дугаар сургууль, 3.8% нь 3 дугаар цэцэрлэгийн ахмадын санд шилжүүлсэн цалингийн хэмнэлт байна.

7.2 “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар авлагын бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар авлагатай холбоотой зөрчил дутагдал илрээгүй байна.

Найм. Бараа материалын бүртгэл, тайлагнал

8.1 Бараа материалын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн бараа материалын эхний үлдэгдэл 112,778.5 мянган төгрөг

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

байсан бол эцсийн үлдэгдэл 135,191.8 мянган төгрөг болж тайлант онд бараа материалын үлдэгдэл 20.0%-иар буюу 22,413.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Бараа материалын үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр үзүүлбэл:

(мянган төгрөгөөр)

Бараа материалын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувь
Тусгай зориулалтын материал	1,166.03	1,166.03	-	-
Эм боох материал	4,447.18	5,123.46	676.28	0.15
Бичиг хэргийн материал	4,086.78	4,591.28	504.50	0.12
Аж ахуйн материал	65,584.71	72,826.26	7,241.55	0.11
Сэлбэг хэрэгсэл	522.90	519.90	(3.00)	- 0.01
Түлш шатахуун, тослох материал	1,060.05	10.00	(1,050.05)	- 0.99
Барилга засварын материал	11.50	11.50	-	-
Хүнсний материал	9,219.70	16,444.50	7,224.80	0.78
Бусад хангамжийн материал	7,799.41	10,548.65	2,749.24	0.35
Мал амьтад	18,000.00	18,000.00	-	-
Нөөцийн бараа	880.30	5,950.30	5,070.00	5.76
НИЙТ ДҮН	112,778.56	135,191.88	22,413.32	0.20

Хүснэгтээс харахад: Эм боох материал 676.3 мянга, бичиг хэргийн материал 504.5 мянга, аж ахуйн материал 7,241.6 мянга, хүнсний материал 7,224.8 мянга, бусад хангамжийн материал 2,749.2 мянга, нөөцийн бараа материал 5,070.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, бусад бараа материал 3.0-1,050.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Тайлант онд бараа материал нийт дүнгээрээ 266,478.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн ба худалдаж авсан 253,665.2 мянга, үнэ төлбөргүй буюу хандив тусламжаар 12,812.9 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Тайлант онд бараа материал нийт дүнгээрээ 244,064.8 мянган төгрөгөөр хасагдсан ба зарцуулсан 239,875.9 мянга, акталсан 4,188.9 мянга байна.

Бараа материалын үлдэгдлийн судалгааг байгууллагын төрлөөр нь хүснэгтээр үзүүлбэл:

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэлд эзлэх хувь
1	3-р сургууль	31,589.3	43,774.5	0.32
2	3-р цэцэрлэг	26,708.2	34,200.3	0.25
3	Мал хамгаалах сан	880.3	5,950.3	0.04
4	Соёлын төв	3,204.9	3,204.9	0.02
5	Сумын ЗДТГ	39,763.7	35,356.3	0.26
6	Сумын ИТХурал	1,309.0	1,280.5	0.01
7	Хүн эмнэлэг	9,323.2	11,425.1	0.08
	Нийт дүн	112,778.6	135,191.9	1.00

Хүснэгтээс харахад: Нийт бараа материалын үлдэгдлийн 27.0% буюу 36,636.8 мянган төгрөг нь орон нутгийн төсөвт байгууллагууд, 69.0% буюу 92,604.8 мянган төгрөг нь тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагууд, 4.0% буюу 5,950.3 мянган төгрөгийн нөөцийн бараа мал хамгаалах сангийн дансанд тус тус бүртгэлтэй байна.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар бараа материалын данстай холбоотой зөрчил дутагдал илрээгүй байна.

Ес. Үндсэн хөрөнгийн талаар

9.1. Үндсэн хөрөнгийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, тайлагналын талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгө оны эхэнд 3,159,652.4 мянган төгрөг байсан бол тайлант онд 35.1% буюу 1,111,253.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, оны эцэст 4,270,605.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр үзүүлбэл:

Д/д	Ангилал	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Нийт хөрөнгийн дүнд эзлэх хувь
1	Барилга байгууламж	2,408,136.93	3,539,408.54	1,131,271.61	0.83
2	Тээврийн хэрэгсэл	118,890.90	112,609.17	(6,281.73)	0.03
3	Машин тоног төхөөрөмж	108,230.88	94,021.37	(14,209.51)	0.02
4	Тавилга эд хогшил	63,047.95	45,664.90	(17,383.06)	0.01
5	Номын фонд	26,828.29	30,631.91	3,803.62	0.01
6	Биет бус хөрөнгө	1,447.17	981.46	(465.71)	0.00
7	Бусад үндсэн хөрөнгө	432,770.32	447,288.61	14,518.28	0.10
	Дүн	3,159,352.44	4,270,605.95	1,111,253.51	1.00

Хүснэгтээс харахад: Нийт үндсэн хөрөнгийн 82.9%-ийг барилга байгууламж, 2.6%-ийг тээврийн хэрэгсэл, 2.2%-ийг машин тоног төхөөрөмж, 1.1%-ийг тавилга, эд хогшил, 0.7%-ийг номын фонд, 10.5 хувийг биет бус болон бусад үндсэн хөрөнгө тус тус эзэлж байна.

Тайлант хугацаанд 1,387,124.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэн ба үүнээс худалдан авсан 1,346.0 мянга, хандив тусламжаар үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 1,385,229.4 мянга, өмнөх оны хөрөнгийн залруулга 549.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, үндсэн хөрөнгө данснаас хасагдаагүй бөгөөд 4,270,605.9 төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

2017 онд хуримтлагдсан элэгдэл нийт 3,005,583.7 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тайлант онд 275,870.94 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулж, 3,281,454.6 мянган төгрөгийн эцсийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

9.2. “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар үндсэн хөрөнгийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой тус тайланд нэгтгэгддэг байгууллагуудын аудитаар нийт **52,259.3 мянган** төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрсэнээс аудитын явцад **17,728.6** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг залруулж, **34,530.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал арилгах зөвлөмж өгсөн байна.

Дээрх зөрчил дутагдал нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Аудитад хамрагдсан байгууллагуудын үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой зөрчил дутагдал нь ОНХС-гаас хийгдсэн хөрөнгийг холбогдох шийдвэрийн дагуу данс бүртгэлд үнэн зөв тусгаагүй, дутуу бүртгэх, хуримтлагдсан элэгдлийн зардлыг дутуу тайлагнах, шилжүүлсэн хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй, ашиглагдаж байгаа хөрөнгийн ихэнх хувь нь элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн зэрэг бүртгэл тайлагналтай холбоотой байна.

Эдгээр нь АОУС 210 “иж бүрэн байх”, “тодруулга ба толилуулга”, “үнэн зөв байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа ба Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4, 14.4.2 дахь заалтуудыг зөрчиж байна.

Арав. Өр төлбөрийн бүртгэл, тайлагнал

10.1 Өр, төлбөрийн бүтцийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 23,545.4 мянган төгрөг байснаас тайланд онд 66.0% буюу 15,456.2 мянган төгрөгөөр буурч, оны эцэст 8,089.2 мянган төгрөг болсон байна.

Нийт өр төлбөрийн 17.4% буюу 1,406.7 мянган төгрөгийн өр төлбөр нь 61-90 хоногтой, 82.6% буюу 6,682.5 мянган төгрөгийн өр төлбөр нь 91-ээс дээш хоногтой байна.

Өр, төлбөрийн үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	хувь
Ажиллагсадтай холбоотой өглөг	33.23	1,406.66	1,373.42	4132%
Байгууллагад өгөх өглөг	8,892.29	6,682.50	(2,209.79)	-25%
Хүмүүст өгөх өглөг	14,619.85		(14,619.85)	-100%
Нийт өр төлбөрийн дүн	23,545.37	8,089.16	-15,456.21	-66%

Хүснэгтээс харахад: Байгууллагад болон хувь хүмүүст өгөх өглөг 2,209.8-14,619.8 мянган төгрөгөөр буурсан бол ажиллагсадтай холбоотой өглөг 1,373.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

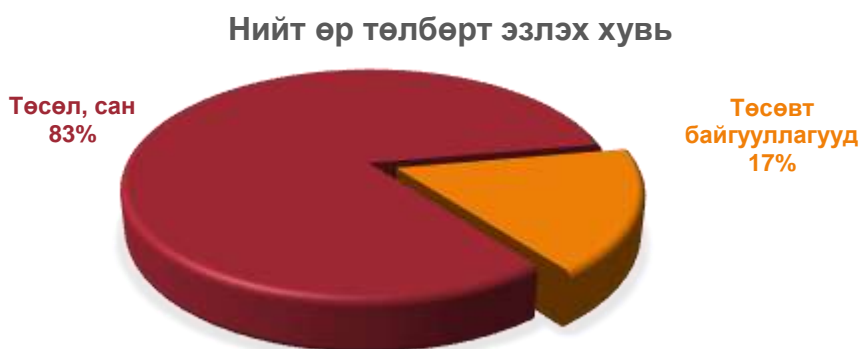
Нийт өглөгийн эцсийн үлдэгдлийг байгууллагын төрлөөр харуулбал:

/мянган төгрөг/

№	Байгууллагуудын төрөл	Эцсийн үлдэгдэл	Нийт дүнд эзлэх хувь
1	Төсөвт байгууллагууд	1,406.66	17.4
2	Төсөл сан	6,682.50	82.6
Дүн		8,089.16	

Хүснэгтээс харахад: Нийт өглөгийн 17.4%-ийг төсөвт байгууллагууд, 82.6%-ийг төсөл сан буюу барьцаа хөрөнгийн дансны үлдэгдэл эзэлж байна.

Сумын нийт өр төлбөрт эзэлж байгаа хувь хэмжээг диаграммаар харуулбал:

Диаграммаас харахад: нийт өр төлбөрийн 17.4%-ийг төсөвт байгууллагууд, 82.6%-ийг төсөл сан буюу барьцаа хөрөнгийн дансны үлдэгдэл эзэлж байна

Өмнөх онд нийт өр төлбөрийн дийлэнх хувийг төсөвт байгууллагуудын өр төлбөр эзэлж байсан бол тайлант онд төсөл сангийн өр төлбөр 82.6%-ийг эзэлж байна. Төсөл сангийн өр төлбөр нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн ажлын барьцаа хөрөнгийн өглөг байна.

10.2 Өр, төлбөрийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өр төлбөрийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт **1,406.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснийг аудитын явцад бүрэн залруулав.

Дээрх зөрчил дутагдал нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Өр, төлбөртэй холбоотой гарч байгаа зөрчил дутагдал нь ажиллагсдын цалингаас суутгах ХХОАТ-ыг суутган тооцоогүй, суутган тооцсон өглөгийг данс бүртгэлд тусгаагүй зэрэг нягтлан бодогчийн ажлын хариуцлагатай холбоотой байна.

Эдгээр нь НББ-ийн тухай 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4 дэх заалт, АОУС “үнэн зөв байх”, “толилуулга ба тодруулга”, Төсвийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.4.2-т “Өр, авлага үүсгэхгүй байх” гэснийг тус тус зөрчсөн байна.

Арван нэг. Орлогын бүртгэл, тайлагнал

11.1. “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайланд нийт 3,874,328.8 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүртгэсэн байна. Энэ нь өмнөх оноос 1,307,954.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Нийт орлогын өсөлтөд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгийн өсөлт нөлөөлсөн байна.

Үр дүнгийн тайлангаарх орлогыг нэр төрлөөр нь харуулбал дараах байдалтай байна.

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Зөрүү	
			Дүн	Хувь
Татварын орлого	61 959,30	62 450,93	491,63	0,008
Татварын бус орлого	60 952,26	1 413 984,18	1 353 031,92	22,198
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1 000,00	1 000,00	-	-
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	59 952,26	1 411 403,81	1 351 451,55	22,542
Бусад арга хэмжээ болон зээлийн хүүгийн орлого		1 580,38	1 580,38	
Тусгай зориулалтын шилжүүлэг	1 467 831,20	1 579 369,60	111 538,40	0,076
ОНХС-гийн шилжүүлсэн орлого	359 933,98	171 271,00	- 188 662,98	-0,524
Санхүүгийн дэмжлэг	276 625,31	289 131,22	12 505,91	0,045
Орон нутгийн санхүүжилтийн орлого	321 537,60	339 275,30	17 737,70	0,055
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17 535,02	18 846,60	1 311,58	0,075
Нийт дүн	2 566 374,66	3 874 328,83	1 307 954,17	0,510

Хүснэгтээс харахад: Орлогын бүрдүүлэлтийг өмнөх онтой харьцуулахад санхүүгийн дэмжлэг, нэмэлт санхүүжилт, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого, тусгай зориулалтын шилжүүлэг, татварын болон татварын бус орлого, зээлийн хүүгийн орлогууд тус тус нэмэгдэж, ОНХС-ийн шилжүүлгийн орлого буурсан байна.

11.2. Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн орлогын талаар:

2017 онд “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн хэмжээнд нийт 2,158,383.3 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүрдүүлж, зарцуулахаар төлөвлөж, батлуулснаас 2,107,462.7 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүрдүүлж, нийт орлого, санхүүжилтийн төлөвлөгөө 50,920.7 мянган төгрөгөөр тасарсан нь төсөл, сангуудын орлогын төлөвлөгөө тасарсантай холбоотой байна.

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

Шивээговь сумын 2017 оны орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг хүснэгтээр харуулбал:

Орлогын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
			Дүн	Хувь
Орон нутгийн байгууллагын санхүүжилт	338 861,50	339 275,30	413,80	0,001
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт	171 271,00	171 271,00	-	-
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт	1 605 399,90	1 579 369,60	- 26 030,30	- 0,016
Тусгай сангууд	41 851,00	16 546,78	- 25 304,22	- 0,605
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1 000,00	1 000,00	-	-
Нийт дүн	2 158 383,40	2 107 462,68	- 50 920,72	- 0,024

Хүснэгтээс харахад: тус сумын орлогын төлөвлөгөө 2.4%-иар тасарсан бөгөөд сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүүгийн орлогын бүрдүүлэлт хангалтгүй байсан, мөн тусгай зориулалтын шилжүүлгийн хувийн цэцэрлэгийн санхүүжилт дутуу олгогдсон байна.

2017 онд тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 1,605,399.9 мянга, ОНХС-гийн санхүүжилт 156,561.7 мянга, улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг 280,073.8 мянга, нийт 2,042,035.4 мянган төгрөгийн улсын болон орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг хийхээр төлөвлөсөн боловч 98.7% буюу 2,016,005.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт хийгдсэн байна.

Өмнөх оны тэнцлийн ашиг 14,709.2 мянган төгрөгийг бүрэн төвлөрүүлсэн байна.

Мөнгөн гүйлгээний тайлангаар оны эхэнд 31,195.3 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд нийт 2,479,471.8 мянган төгрөгийн орлого бүртгэж, үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээгээр 2,314,193.2 мянга, хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээгээр 142,264.9 мянга, нийт 2,456,458.1 мянган төгрөгийн зарлага бүртгэж, 54,209.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Мөнгөн гүйлгээний нийт орлого 2,479,471.8 мянган төгрөгөөр тайлагнасан бөгөөд төсөвт байгууллагуудын орлого, санхүүжилт 2,412,486.8 мянга, татварын бус орлого 4,534.0 мянга, татварын орлогын 62,450.9 мянган төгрөгөөс бүрдсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн орлого нь орон нутгийн төсвөөс 353,570.7 мянга, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 1,579,369.6 мянга, ОНХС-гийн санхүүжилт 156,561.7 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 1,000.0 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлого 1,953.6 мянган төгрөгөөс тус тус бүрдсэн байна.

Нэмэлт дансаар сумын ИТХ 2,110.0 мянга, ЗДТГ 5,010.0 мянга, 3 дугаар сургууль 7,320.0 мянга, 3 дугаар цэцэрлэг 3,198.5 мянга, Эрүүл мэндийн төв 1,208.1 мянга, нийт 18,846.6 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус хүлээн авч зарцуулсан байна.

2017 онд сумын татварын орлогыг 56,450.0 мянган төгрөгөөр бүрдүүлэхээр төлөвлөснөөс 64,031.3 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 13.4% буюу 7,581.3 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

ТТАМНАТ болон хадгаламжийн хүүгийн орлогын татварын орлогыг төлөвлөөгүй боловч холбогдох хууль тогтоомж өөрчлөгдсөнөөс шалтгаалан төлөвлөгдөөгүй орлого орсон байна.

Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийг татварын төрлөөр нь дараах хүснэгтээр харуулбал:

Татварын орлогын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
			Дүн	Хувь
ХХОАТ	35 000,00	41 875,70	6 875,70	19,6
Үйл ажиллагааны орлого	5 100,00	7 098,94	1 998,94	39,2
Бууны албан татвар	850,00	990,00	140,00	16,5
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2 500,00	1 353,55	- 1 146,45	- 45,9
Хогны төлбөр	13 000,00	10 941,50	- 2 058,50	- 15,8
ТТАМНАТ		191,25	191,25	
Хадгаламжийн хүүгийн орлого		1 580,38	1 580,38	
Нийт дүн	56 450,00	64 031,31	7 581,31	13,4

Хүснэгтээс харахад: Тайлант онд татварын орлогын төлөвлөгөө нийт дүнгээрээ 10.6%-иар давж биелсэн боловч улсын тэмдэгтийн хураамж болон хогны төлбөрийн орлого 15.8-45.9% буюу 1,146.4-2,058.5 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна. Энэ нь тус сумын ЗДТГ-ын дарга түр томилогдсоноос шалтгаалан нотариатын үйлчилгээ явуулаагүйгээс улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлогын төлөвлөгөө тасарсан байна. Хогны орлогын төлөвлөгөө нь татварын байцаагчгүй, мөн байгаль орчны байцаагч эрүүл мэндийн шалтгаанаар удаан хугацааны чөлөөтэй байснаас шалтгаалсан байна.

11.3. Бусад эх үүсвэрийн талаар:

Орон нутгийн орлогоос гадна төсөвт зардлыг дараах эх үүсвэрээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Орлогын бусад эх үүсвэрийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг дараах хүснэгтээр харуулбал:

Орлогын эх үүсвэрийн нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
			Дүн	Хувь
Санхүүгийн дэмжлэг	280 073,80	280 073,80	-	
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт	156 651,70	156 651,70	-	
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт	1 605 399,90	1 579 369,60	- 26 030,30	- 0,02
Тэнцлийн ашиг	17 047,00	17 047,00	-	-
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1 000,00	1 000,00	-	-
Нийт дүн	2 060 172,40	2 034 142,10	- 26 030,30	- 0,01

Хүснэгтээс харахад: тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс бусад эх үүсвэрүүд бүх нэр төрлөөрөө төлөвлөгөөний дагуу бүрэн санхүүжигдсэн байна.

Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтийн төлөвлөгөө 26,030.0 мянган төгрөгөөр дутуу байгаа нь хувийн цэцэрлэгийн санхүүжилтийг төлөвлөгөөнд тусгуулсан боловч тус суманд санхүүжилтийг олголтгүй Сүмбэр сумаар дамжуулан олгосонтой холбоотой байна.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар орлогын бүрдүүлэлт, зарцуулалт, түүний бүртгэл тайлагналтай холбоотой нийт **61,898.3** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **6,945.1** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, **54,953.2** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Нийт зөрчил дутагдлын 4.5% буюу **2,783.2** мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой ба нэгтгэсэн тайланг аудитлах явцад 95.5% буюу **59,115.1** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрлээ. Үүнд:

- Хадгаламжийн хүүгийн орлогоос тооцсон 1,580.4 мянган төгрөгийн татварын орлогыг хүүгийн орлогоор буюу татварын бус орлогоор тайлагнасан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4, Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210 “хэмжилт”, “үнэн зөв байх”, “толилуулга ба тодруулга” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитын явцад залруулав.

- Шивээговь сумын Эрүүл мэндийн төвийн нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжсан түрээсийн орлогын 824.4 мянган төгрөгийг мөнгөн гүйлгээний тайланд орлого, зарлагаар бүртгэсэн, нэмэлт санхүүжилтийн 1,208.1 мянган төгрөгийн орлогыг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд туслах үйл ажиллагааны орлогоор бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4 дэх заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210 “хэмжилт”, “үнэн зөв байх”, “толилуулга ба тодруулга” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитын явцад залруулав.

- Сумын санхүүгийн албаны дотоод хяналт сул байснаас Шивээговь сумын ИТХ-ын төсвийг үндэслэлгүйгээр 413.8 мянган төгрөгөөр нэмж олгон, батлагдсан төсвөөс илүү зарцуулсан, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс Бүжинхэн цэцэрлэгийн санхүүжилтийн 26,030.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийн дүнд оруулан олгохоор төлөвлөсөн боловч уг санхүүжилт тус сумын дансаар олгогдоогүй зэрэг зөрчил илэрлээ.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4, НББ-ийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4, 14.4.5, Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр

зүйлийн 41.2.2 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн ба АОУС 210 “хэмжилт”, “үнэн зөв байх”, “толилуулга ба тодруулга” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Санхүүгийн албаны зүгээс хяналт тавьж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх тухай зөвлөмж өгөх

- 2017 онд сумын татварын орлогын төлөвлөгөөнөөс улсын тэмдэгтийн хураамж 45.9% буюу 1,146.4 мянга, хогны төлбөрийн орлого 15.8% буюу 2,058.5 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу биелүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн: Татварын орлогыг бодит тооцоо судалгаанд үндэслэн төлөвлөж, орлогын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлэх тал дээр нөөц бололцоогоо дайчлан ажиллах тухай зөвлөмж өгөх.

Мөн аймгийн Засаг даргын 2017.05.15-ны 02/526 дугаартай албан бичгээр сумын Мал хамгаалах сан, Байгаль хамгаалах сангуудыг төсвийн тодотгол хийхдээ татан буулгаж холбогдох арга хэмжээг авч, хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах талаар чиглэл хүргүүлсэн боловч хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Аудитын явцад орлогын бүрдүүлэлт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчил дутагдал нь орлогын төлөвлөгөөг бодит тооцоо судалгаанд үндэслэн төлөвлөөгүй, орлогын төлөвлөгөөг биелүүлээгүй, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт дутуу, нэмэлт дансаар дамжсан түрээсийн орлогыг өөрийн орлогоор бүртгэх зэрэг нягтлан бодогчийн үйл ажиллагаатай холбоотой алдаа зөрчлүүд байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.2, 41 дүгээр зүйлийн 41.2, 41.2.1 дэх заалтыг зөрчиж байна.

Арван хоёр. Зардлын бүртгэл, тайлагнал

12.1. Зардлын бүтцийн талаар:

2017 онд “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн төсвийг өмнөх оны гүйцэтгэлээс 29,961.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, нийт 2,158,383.3 мянган төгрөг зарцуулахаар төлөвлөж, батлуулсан боловч хувийн цэцэрлэгийн санхүүжилт 26,030.3 мянган төгрөг олгогдоогүйгээс гүйцэтгэлээр 2,068,474.8 мянган төгрөг зарцуулж, 63,878.2 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй мэт харагдаж байгаа боловч төсөл сангийн орлогын төлөвлөгөө 50,209.0 мянган төгрөгөөр тасарсан, сум хөгжүүлэх сангаас зээл олгогдоогүй зэргээс бодит хэмнэлт гэж үзэх үндэслэлгүй байна.

Төсөв нийт дүн болон бүлгийн дүнгээрээ хэтрээгүй хэдий ч зарим нэр төрлийн зардал хэтэрсэн байна. Үүнд: үндсэн цалингийн зардал 413.6 мянга, түлш халаалтын зардал 4,519.8 мянга, бичиг хэргийн зардал 1,156.8 мянга, тавилга эд хогшил худалдан авах зардал 169.1 мянга, шуудан холбооны зардал 129.2 мянга, эм бэлдмэлийн зардал 717.1 мянган төгрөгөөр тус тус хэтэрсэн байна.

Хэтэрсэн зардлуудад шинжилгээ хийж үзэхэд:

- Цалингийн зардлын хэтрэлт нь Шивээговь сумын ИТХ-д Сангийн яам болон сумын төрийн сангаас зарцуулах эрх, санхүүжилт олгогдсоноос 413.8 мянган төгрөгийн төсвийг хэтрүүлэн зарцуулсан,
- Бусад зардлын хэтрэлт нь бүлэг дотроо зохицуулалт хийгдсэнтэй тус тус холбоотой байна.

12.2 “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой зөрчлүүдийн талаар:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар батлагдсан төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт **55,016.1** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **42,931.8** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, **9,143.8** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт бичиж, **2,940.5** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөрчил дутагдал нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой дараах нийтлэг алдаа зөрчил дутагдал нь илэрсэн байна. Тухайлбал: ээлжийн амралтын мөнгийг буруу тооцоолсноос цалинтай давхардуулан олгосон, төрөөс олгосон урамшууллын зардлыг нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардалтай нэгтгэн тайлагнасан, уг зардлын хэмнэлтийг буцаан төвлөрүүлэлгүй шагналд зориулалт бусаар зарцуулсан, ОНХС-ийн болон хөрөнгийн зардлаас дэд хөтөлбөр нэрээр урсгал зардлуудыг санхүүжүүлэх, зардлын зүйл ангийг буруу ангилж бүртгэх, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулах бичилт хийгээгүйгээс төвлөрүүлэх шилжүүлгийн дүнг тайлагнасан, зардлыг бууруулах бичилт хийсэн зэрэг алдаа зөрчлүүд илэрсэн байна.

Эдгээр нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.6.2, 6.3.2, 6.4.1, 16.5.5, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1.2, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79.1, энэ хуулийн 135 дугаар зүйлийн 135.1.3, Эрүүл мэндийн сайдын 2000 оны 166 дугаар тогтоолын 13, дахь заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Арван гурав. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар:

Аудитаар “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд илэрсэн алдаа, зөрчлүүдийн ихэнх хувийг нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, тайлагналтай холбоотой зөрчил дутагдал эзэлж байна. Үүнд:

- Үндсэн хөрөнгийн шинж чанартай хөрөнгийг бараа материалын дансанд хэсэгчлэн бүртгэж, тайлагнасан,

- Анхан шатны баримтыг бүрэн бүрдүүлдэггүй, бүрдэл дутуу баримтаар ажил гүйлгээг бүртгэсэн,
- Хадгаламжийн хүүгийн орлогоос тооцсон татварын орлогыг хүүгийн орлогоор бүртгэж тайлагнасан байна.

Арван дөрөв: Хуримтлагдсан үр дүнгийн талаар

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн хуримтлагдсан үр дүнгийн тайланд өмнөх үеийн үр дүн 56,801.8 мянган төгрөг байсан ба тайлант онд 108.5 мянган төгрөгийн нэмэлт өөрчлөлт хийгдэж, тайлант онд 1,178,744.6 мянган төгрөгийн үр дүнтэй ажилласнаар хуримтлагдсан үр дүнг 1,235,437.9 мянган төгрөгөөр тайлагнасан байна.

Арван тав: “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт **849,131.1** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдал илэрснээс аудитын явцад **747,562.9** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдлыг залруулж, **9,143.8** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт бичиж, **92,424.4** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдал арилгуулах зөвлөмж өгөв.

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад нийт 6 байгууллагын санхүүгийн тайланд санхүүгийн тайлангийн аудит хийгдсэнээс 83,7% буюу 5 байгууллагад зөрчилгүй, 16.7% буюу 1 байгууллагад хязгаарлалттай санал дүгнэлт өгсөн бөгөөд 4 байгууллагыг түүвэрт хамруулсан байна.

Арван зургаа: Өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Өмнөх онд Шивээговь сумын ТТЗ-ийн 2016 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийгдээгүй тул зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

Арван долоо. “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд өгсөн санал, дүгнэлт

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

“Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, илчлэл тодруулга нь холбогдох хууль тогтоомж, УСНББОУС болон тэдгээрт нийцүүлэн Сангийн сайдын баталж гаргасан заавар, журмуудын дагуу бэлтгэгдэж, материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

3. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналийн бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга Аудитын олон улсын стандарт болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь “Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдолтойгоос нь эхлэн эрэмбэлэн үзүүлэв.

Зөвлөмжийн биелэлтийг 2018 оны 07 дугаар сарын 05-ны дотор Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт албан ёсоор ирүүлнэ үү.

3.1 Төсвийн төлөвлөлтийн талаар

Илрүүлэлт

Сумын санхүүгийн албаны дотоод хяналт сул байснаас Шивээговь сумын ИТХ-ын төсвийг үндэслэлгүйгээр 413.8 мянган төгрөгөөр нэмж олгон, батлагдсан төсвөөс илүү зарцуулсан, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс Бүжинхэн цэцэрлэгийн санхүүжилтийн 26,030.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийн дүнд оруулан олгохоор төлөвлөсөн боловч уг санхүүжилт тус сумын дансаар олгогдоогүй зэрэг зөрчил илэрлээ.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.4, НББ-ийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4, 14.4.5, Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн ба АОУС 210 “хэмжилт”, “үнэн зөв байх”, “толилуулга ба тодруулга” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга В.Бат-Эрдэнэ
Санхүүгийн албан дарга У.Чулуунцэцэг

Эрсдэл

Тайлант жилийн төсвийн гүйцэтгэл буруу тайлагнагдах

Зөвлөмж

Санхүүгийн албаны зүгээс хяналт тавьж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

3.2 ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ТАЛААР

Илрүүлэлт

2017 онд сумын татварын орлогын төлөвлөгөөнөөс улсын тэмдэгтийн хураамж 45.9% буюу 1,146.4 мянга, хогны төлбөрийн орлого 15.8% буюу 2,058.5 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу биелүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга В.Бат-Эрдэнэ
Санхүүгийн албан дарга У.Чулуунцэцэг

Эрсдэл

Хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй байх нь удирдлага, нягтлан бодогч хариуцлаг хүлээх эрсдэлтэй.

Зөвлөмж

Татварын орлогыг бодит тооцоо судалгаанд үндэслэн төлөвлөж, орлогын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлэх тал дээр нөөц бололцоогоо дайчлан ажиллах

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

3.3 Авлага, өглөг барагдуулах талаар

Илрүүлэлт

Сумын ТТЗ-ийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд 188,090.0 мянган төгрөгийн авлага, 8,089.2 мянган төгрөгийн өглөгийг тус тус үлдэгдлээр тайлагнаж, авлага, өглөгийг бүрэн барагдуулаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга В.Бат-Эрдэнэ
Санхүүгийн албан дарга У.Чулуунцэцэг

Эрсдэл

Хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй байх нь удирдлага, нягтлан бодогч хариуцлаг хүлээх эрсдэлтэй.

Зөвлөмж

Дансны авлага, өглөгийг барагдуулах арга хэмжээ зохион байгуулж, өмнөх оны түвшингээс бууруулах

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.1 Байгууллагын нэр: Шивээговь сум
“Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>325 234 600,23</u>	<u>377 160 972,03</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	31 195 343,71	54 209 056,98
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	31 195 343,71	54 209 056,98
3121	Төгрөг	31 195 343,71	54 209 056,98
31211	Төрийн сангийн харилцах	31 195 343,71	54 209 056,98
33	АВЛАГА	175 513 366,00	173 242 634,22
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	30 926,00	
335	Бусад авлага	653 492,00	475 256,00
3351	Байгууллагаас авах авлага	653 492,00	475 256,00
336	Зээлийн авлага	174 828 948,00	172 767 378,22
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	174 828 948,00	172 767 378,22
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	174 828 948,00	172 767 378,22
34	УРЬДЧИЛГАА	5 747 332,00	14 517 401,00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	5 747 332,00	14 517 401,00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	111 898 258,52	129 241 579,83
351	Түүхий эд материал	5 613 208,79	6 289 489,28
35110	Тусгай зориулалттай материал	1 166 025,00	1 166 025,00
35130	Эм боох материал	4 447 183,79	5 123 464,28
354	Хангамжийн материал	88 285 049,73	104 952 090,55
35410	Бичиг хэргийн материал	4 086 780,00	4 591 280,00
35420	Аж ахуйн материал	65 584 714,36	72 826 259,36
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	522 900,00	519 900,00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1 060 050,00	10 000,00
35450	Барилгын засварын материал	11 500,00	11 500,00
35460	Хүнсний материал	9 219 695,57	16 444 500,47
35470	Бусад хангамжийн материал	7 799 409,80	10 548 650,72
35600	Мал амьтад	18 000 000,00	18 000 000,00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	880 300,00	5 950 300,00
36100	Барааны нөөц	880 300,00	5 950 300,00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>3 159 352 433,33</u>	<u>4 270 605 941,78</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3 159 352 433,33	4 270 605 941,78
392	Биет хөрөнгө	3 157 905 267,37	4 269 624 484,15
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4 816 165 711,80	6 066 174 332,80
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2 408 028 784,03)	(2 526 765 792,30)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	216 539 100,00	248 319 100,00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(97 648 202,85)	(135 709 930,20)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	278 747 235,68	306 985 048,68

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(170 516 356,90)	(212 963 683,57)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	175 818 007,34	175 918 007,34
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(112 770 054,79)	(130 253 113,75)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	645 947 809,77	719 142 199,77
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(213 177 486,17)	(271 853 592,14)
39217	Ном	26 828 287,52	30 631 907,52
393	Биет бус хөрөнгө	1 447 165,96	981 457,63
39301	Програм хангамж	4 890 000,00	4 890 000,00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3 442 834,04)	(3 908 542,37)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>3 484 587 033,56</u>	<u>4 647 766 913,81</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>23 545 373,07</u>	<u>8 089 155,00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	23 545 373,07	8 089 155,00
413	Өглөг	23 545 373,07	8 089 155,00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	33 234,95	1 406 655,00
4136	Бусад өглөг	23 512 138,12	6 682 500,00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	8 892 286,00	6 682 500,00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	14 619 852,12	
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>3 461 041 660,49</u>	<u>4 639 677 758,81</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3 461 041 660,49	4 639 677 758,81
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1 589 464 893,08	1 589 464 893,08
51101	Өмч: - төрийн	1 589 464 893,08	1 589 464 893,08
512	Хуримтлагдсан үр дүн	56 801 794,91	1 235 437 893,23
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	241 884 955,98	56 693 287,98
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(185 083 161,07)	1 178 744 605,25
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1 814 774 972,50	1 814 774 972,50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>3 484 587 033,56</u>	<u>4 647 766 913,81</u>

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.2 Байгууллагын нэр: Шивээговь сум
“Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/Төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2 566 374 664,36	3 874 328 832,76
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	61 959 299,27	64 031 313,49
110	Орлогын албан татвар	47 973 409,27	50 555 013,49
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	47 973 409,27	50 555 013,49
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7 233 318,00	7 098 935,30
110008	Шууд бус орлого	40 740 091,27	43 456 078,19
113	Хөрөнгийн албан татвар	955 500,00	990 000,00
113002	Бууны албан татвар	955 500,00	990 000,00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	13 030 390,00	12 486 300,00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13 030 390,00	12 486 300,00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2 360 890,00	1 353 550,00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	225 000,00	191 250,00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	10 444 500,00	10 941 500,00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	60 952 262,00	1 412 403 805,00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	60 952 262,00	272 418 720,00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	37 167 262,00	259 000 634,00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3 292 700,00	1 459 000,00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	33 874 562,00	257 541 634,00
120007	Навигацийн орлого /СХС зээлийн хүү орлого/		12 353 315,00
120009	Бусад орлого	23 785 000,00	1 064 771,00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	-	1 139 985 085,00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг		1 139 985 085,00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2 443 463 103,09	2 397 893 714,27
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1 824 827 400,00	1 735 931 300,00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1 467 831 200,00	1 579 369 600,00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	356 996 200,00	156 561 700,00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17 535 020,00	18 846 600,00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13 334 700,00	17 128 500,00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4 200 320,00	1 718 100,00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	601 100 683,09	643 115 814,27
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	324 475 377,09	353 984 599,27

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	2 337 706,00	9 057 415,00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	274 287 600,00	280 073 800,00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2 742 222 856,61	2 695 584 227,51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2 742 222 856,61	2 695 584 227,51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2 318 296 836,52	2 138 967 684,24
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1 096 721 577,00	1 101 269 356,14
210101	Үндсэн цалин	928 383 437,00	929 906 607,14
210102	Нэмэгдэл	126 636 763,00	125 264 224,00
210104	Урамшуулал	41 701 377,00	46 098 525,00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	119 141 268,95	117 358 277,80
210201	Тэтгэврийн даатгал	91 877 850,61	90 238 889,64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5 627 341,59	5 649 734,78
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7 034 176,99	7 062 168,47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1 327 445,43	1 309 771,35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13 274 454,33	13 097 713,56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	254 175 566,00	265 512 081,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	25 440 539,00	23 831 821,00
210302	Түлш, халаалт	210 251 351,00	222 152 777,00
210303	Цэвэр, бохир ус	18 483 676,00	19 527 483,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	379 036 692,00	194 745 670,08
210401	Бичиг хэрэг	8 845 241,00	9 067 020,00
210402	Тээвэр, шатахуун	25 147 670,00	24 453 154,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5 247 105,00	4 869 603,00
210404	Ном, хэвлэл	481,00	4 140 000,00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	849 150,00	1 732 950,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1 165 867,00	4 394 749,00
210408	Бараа материал акталсны зардал	337 781 178,00	146 088 194,08
2105	Нормативт зардал	122 982 277,77	113 246 361,61
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	15 700 952,28	18 419 680,51
210502	Хоол, хүнс	90 736 573,40	90 793 281,10
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	16 544 752,09	4 033 400,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8 154 394,00	15 673 260,00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1 113 300,00	194 100,00
210604	Урсгал засвар	7 041 094,00	15 479 160,00
2107	Томилолт, зочны зардал	4 873 900,00	5 398 300,00
210702	Дотоод албан томилолт	4 873 900,00	5 398 300,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14 843 875,00	9 451 177,00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7 080 000,00	4 009 800,00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3 367 300,00	3 151 700,00

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210803	Даатгалын үйлчилгээ	3 561 055,00	1 802 877,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	159 320,00	130 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44 000,00	36 500,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	462 700,00	-
210807	Газрын төлбөр	169 500,00	319 500,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	318 367 285,80	316 313 200,61
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47 119 164,00	36 849 790,00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6 445 300,00	4 108 100,00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	264 802 821,80	275 355 310,61
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	423 926 020,09	556 616 543,27
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	93 082 342,00	187 479 804,00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30 387 000,00	42 820 800,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13 985 987,00	20 689 000,00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	35 162 400,00	75 204 600,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13 546 955,00	48 765 404,00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	326 813 083,09	363 042 014,27
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	324 475 377,09	353 984 599,27
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2 337 706,00	9 057 415,00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4 030 595,00	6 094 725,00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4 030 595,00	6 094 725,00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>(175 848 192,25)</u>	<u>1 178 744 605,25</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	9 234 968,82	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	9 234 968,82	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(9 234 968,82)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(185 083 161,07)</u>	<u>1 178 744 605,25</u>

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.3 Байгууллагын нэр: Шивээговь сум
“Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН(1)	2 575 686 827,36	2 479 471 812,54
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	61 959 299,27	64 031 313,49
110	Орлогын албан татвар	47 973 409,27	50 555 013,49
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	47 973 409,27	50 555 013,49
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7 233 318,00	7 098 935,30
110008	Шууд бус орлого	40 740 091,27	43 456 078,19
113	Хөрөнгийн албан татвар	955 500,00	990 000,00
113002	Бууны албан татвар	955 500,00	990 000,00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	13 030 390,00	12 486 300,00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13 030 390,00	12 486 300,00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2 360 890,00	1 353 550,00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	225 000,00	191 250,00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	10 444 500,00	10 941 500,00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	35 160 200,00	2 953 626,00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	35 160 200,00	2 953 626,00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4 692 700,00	2 953 626,00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1 008 200,00	1 000 000,00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3 684 500,00	1 953 626,00
120009	Бусад орлого	30 467 500,00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2 478 567 328,09	2 412 486 873,05
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1 846 660 500,00	1 750 524 458,78
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	21 833 100,00	14 593 158,78
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1 467 831 200,00	1 579 369 600,00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	356 996 200,00	156 561 700,00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17 535 020,00	18 846 600,00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13 334 700,00	18 336 600,00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4 200 320,00	510 000,00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	601 100 683,09	643 115 814,27
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	324 475 377,09	353 984 599,27
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	2 337 706,00	9 057 415,00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	274 287 600,00	280 073 800,00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	13 271 125,00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	13 271 125,00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2 185 540 114,09	2 313 212 799,27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2 185 540 114,09	2 313 212 799,27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1 761 376 294,00	1 756 846 256,00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1 094 112 799,00	1 112 700 277,00
210101	Үндсэн цалин	959 672 099,00	930 808 447,00

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210102	Нэмэгдэл	88 825 919,00	122 338 358,00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		366 000,00
210104	Урамшуулал	45 614 781,00	59 187 472,00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	125 905 112,00	122 054 523,00
210201	Тэтгэврийн даатгал	92 621 551,00	77 516 867,00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7 046 072,00	9 282 871,00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8 807 265,00	10 742 264,00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1 761 193,00	2 242 793,00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15 669 031,00	22 269 728,00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	293 253 617,00	271 819 226,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	25 440 539,00	23 831 821,00
210302	Түлш, халаалт	249 329 402,00	228 459 922,00
210303	Цэвэр, бохир ус	18 483 676,00	19 527 483,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35 757 645,00	48 848 566,00
210401	Бичиг хэрэг	4 723 570,00	6 621 600,00
210402	Тээвэр, шатахуун	22 961 120,00	23 403 104,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5 280 105,00	4 860 103,00
210404	Ном, хэвлэл	481,00	90 000,00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1 221 550,00	1 684 010,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1 570 819,00	12 189 749,00
2105	Нормативт зардал	105 146 699,00	122 317 897,00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16 478 099,00	19 729 411,00
210502	Хоол, хүнс	83 411 700,00	98 018 086,00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5 256 900,00	4 570 400,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12 097 900,00	17 191 000,00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4 864 200,00	489 540,00
210604	Урсгал засвар	7 233 700,00	16 701 460,00
2107	Томилолт, зочны зардал	4 873 900,00	5 398 300,00
210702	Дотоод албан томилолт	4 873 900,00	5 398 300,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	32 064 200,00	12 228 577,00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11 685 500,00	5 967 200,00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2 657 300,00	3 890 000,00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	16 832 180,00	1 802 877,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	159 320,00	130 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44 000,00	36 500,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	516 400,00	81 700,00
210807	Газрын төлбөр	169 500,00	319 500,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58 164 422,00	44 287 890,00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51 719 122,00	35 127 190,00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6 445 300,00	9 160 700,00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	424 163 820,09	556 366 543,27
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	93 320 142,00	187 229 804,00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30 624 800,00	35 920 800,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13 985 987,00	20 689 000,00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	35 162 400,00	75 204 600,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13 546 955,00	55 415 404,00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	326 813 083,09	363 042 014,27

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	324 475 377,09	353 984 599,27
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2 337 706,00	9 057 415,00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4 030 595,00	6 094 725,00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4 030 595,00	6 094 725,00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>390 146 713,27</u>	<u>166 259 013,27</u>
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	355 537 385,00	143 245 300,00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	355 537 385,00	143 245 300,00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	355 537 385,00	143 245 300,00
221001	Их засвар	319 437 500,00	
222001	Тоног төхөөрөмж	11 027 885,00	
223001	Бусад хөрөнгө		141 899 300,00
225102	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/		1 346 000,00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	25 072 000,00	
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(355 537 385,00)</u>	<u>(143 245 300,00)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	34 740 000,00	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	34 740 000,00	
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>(34 740 000,00)</u>	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(130 671,73)	23 013 713,27
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	31 326 015,44	31 195 343,71
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	31 195 343,71	54 209 056,98

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.4 Байгууллагын нэр: Говь-сүмбэр
“Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	56 801 794,91	3 461 041 660,49
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			25,10	25,10
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	56 801 820,01	3 461 041 685,59
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт			-25,10	-25,10
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	56 801 794,91	3 461 041 660,49
D01	2017 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	56 801 794,91	3 461 041 660,49
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-108 506,90	-108 506,90
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	56 693 288,01	3 460 933 153,59
D08	Тайлант үеийн үр дүн			1 178 744 605,25	1 178 744 605,25
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1 589 464 893,08	1 814 774 972,50	1 235 437 893,26	4 639 677 758,84

4.5 Байгууллагын нэр: Шивээговь сум

“Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч”-ийн 2017 оны нэгтгэсэн Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2 132 387 000,00	2 068 474 760,00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1 947 147 000,00	1 934 109 660,00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1 753 623 900,00	1 748 768 456,00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1 112 286 700,00	1 112 700 277,00
210101	Үндсэн цалин	958 006 900,00	930 808 447,00
210102	Нэмэгдэл	88 356 300,00	122 338 358,00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8 712 000,00	366 000,00
210104	Урамшуулал	57 211 500,00	59 187 472,00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	125 558 400,00	122 054 523,00
210201	Тэтгэврийн даатгал	79 893 200,00	77 516 867,00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9 508 400,00	9 282 871,00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11 024 100,00	10 742 264,00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2 299 200,00	2 242 793,00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22 833 500,00	22 269 728,00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	274 623 500,00	271 609 226,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	30 973 700,00	23 831 821,00
210302	Түлш, халаалт	223 730 100,00	228 249 922,00
210303	Цэвэр, бохир ус	19 919 700,00	19 527 483,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41 429 500,00	41 429 066,00
210401	Бичиг хэрэг	5 229 700,00	6 386 500,00
210402	Тээвэр, шатахуун	24 508 800,00	23 303 104,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4 730 900,00	4 860 103,00
210404	Ном, хэвлэл	573 500,00	455 600,00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1 816 000,00	1 684 010,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4 570 600,00	4 739 749,00
2105	Нормативт зардал	121 948 400,00	121 948 397,00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	18 642 800,00	19 359 911,00
210502	Хоол, хүнс	98 707 500,00	98 018 086,00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4 598 100,00	4 570 400,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16 956 200,00	16 947 900,00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1 470 000,00	1 469 940,00
210604	Урсгал засвар	15 486 200,00	15 477 960,00
2107	Томилолт, зочны зардал	5 419 500,00	5 398 300,00
210702	Дотоод албан томилолт	5 419 500,00	5 398 300,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15 049 500,00	12 228 577,00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8 332 200,00	5 967 200,00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3 990 000,00	3 890 000,00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2 011 300,00	1 802 877,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	199 200,00	130 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	115 600,00	36 500,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	81 700,00	81 700,00
210807	Газрын төлбөр	319 500,00	319 500,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40 352 200,00	44 452 190,00

Шивээговь сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31 191 500,00	35 291 490,00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9 160 700,00	9 160 700,00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	193 523 100,00	185 341 204,00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	193 523 100,00	185 341 204,00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	35 921 000,00	35 920 800,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	20 689 000,00	20 689 000,00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	75 204 600,00	75 204 600,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	61 708 500,00	53 526 804,00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	149 240 000,00	134 365 100,00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	149 240 000,00	134 365 100,00
223001	Бусад хөрөнгө	149 240 000,00	134 365 100,00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	36 000 000,00	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	36 000 000,00	
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2 132 353 000,00	2 092 310 544,05
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1 741 782 300,00	1 587 984 174,27
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	5 851 000,00	
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1 579 369 600,00	1 573 274 875,00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	156 561 700,00	14 709 299,27
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	353 570 700,00	486 779 585,00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	353 570 700,00	486 779 585,00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1 000 000,00	2 953 626,00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1 000 000,00	1 000 000,00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		1 953 626,00
122	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	1 080 000,00	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	1 080 000,00	
14	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	34 920 000,00	14 593 158,78
145005	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	34 920 000,00	14 593 158,78
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	8,00	8,00
610001	Төсвийн байгууллага	8,00	8,00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	134,00	133,00
620001	Удирдах ажилтан	11,00	11,00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	81,00	80,00
620003	Үйлчлэх ажилтан	37,00	37,00
620004	Гэрээт ажилтан	5,00	5,00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	951,00	951,00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	626,00	626,00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	626,00	626,00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	325,00	325,00
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	325,00	325,00